



Emelt, grijsbruine larve van de langpootmug. Heeft een eenjarige cyclus in tegenstelling tot een ritnaald.

zijn. Tijdens de knolvorming kunnen ze wel jonge 'zachte' knolletjes afschrapen waardoor misvorming optreedt. De eitjes worden in het najaar meestal gelegd in stoppels, eventueel daar waar onkruiden zoals muur en straatgras voorkomen.

Het aardappelcystenaaltje. Wanneer de rotatie van aardappelen te kort is, treedt bodemmoeheid op, onder andere veroorzaakt door het aardappelcystenaaltje. We hebben hiervan twee soorten: *Globodera rostochiensis* (geel) en *Globodera pallida* (wit). In België komt *G. rostochiensis* het meest frequent voor, in Nederland is dit *G. pallida*, tevens de reden waarom sommige aardappelrassen wel of niet presteren in slechts één van beide landen. Zo zou in Nederland innovator als resistent ras worden gepresenteerd, terwijl dat bij ons als gevoelig wordt bestempeld. Kies bij bodemmoeheid voor een resistent ras. Toch worden zelfs resistente rassen tijdelijk gevemd. Een groot voordeel is dat nadat er eenmaal geen nieuwe cysten worden gevormd, de nematode na de teelt het aantal eitjes in de grond af. Gevoelige rassen zoals Bintje en Challenger kunnen het aantal cysten dan weer vermeerderen met meer dan een tienvoud.

Andere aaltjes. Het aandeel van de vrij levende aaltjes nam in Vlaanderen de laatste jaren toe. In tegenstelling tot het cystenaaltje kunnen deze aaltjes vele gewassen aantasten en hebben ze bijgevolg veel waardplanten om op te vermeerderen. In

ons land zijn de groep van de wortelknobbel-aaltjes (*Meloidogyne spp.*) en de wortel-lesieaaltjes (*Pratylenchus spp.*) het belangrijkste. Het blijkt moeilijk om tolerantie tegen deze aaltjes op te bouwen. In Vlaanderen komen vooral *Meloidogyne hapla* en *Pratylenchus penetrans* frequent voor.

Rhizoctonia. Rhizoctonia tast als schimmel de ondergrondse scheuten aan. Voornamelijk bij trage groei van stolonen is de kans op een zware aantasting groot vermits de contacttijd toeneemt. Dit leidt tot een slechtere opkomst en knolkwaliteit, met bijvoorbeeld misvormingen aan de knollen. Daarnaast geeft rhizoctonia aanleiding tot kleine gaatjes in de knol. Wanneer een schimmeldraad in contact komt met de schil of een huidmondje, tast op dit punt de celdeling. Dit resulteert in een klein gaatje. Verwar deze aantasting niet met die van ritnaalden.

Bestrijding van ziekten

Ritnaalden. Deze gaan na het planten op zoek naar de moederknol als primair voedsel. Daarom kiezen we bij de bestrijding voor granulaten die tijdens het planten egal rond de moederknol worden gelegd. Deze middelen verspreiden zich na het inwerken niet of moeilijk in de bodem, waardoor het afdoden van de insectenpopulaties nooit 100% is. Een brede verdeling rond de knol tijdens het planten is dus belangrijk.

Voor een behandeling beschikken we over Nemathorin 10 G aan maximaal één toepassing per 48 maanden voor of tijdens het planten. Pas hierbij op voor het overschrijven van het residugehalte. Daarnaast is Sherpa 0,8 GR (8 g/kg cypermethrin) toegelaten voor één toepassing aan 24 kg/ha. Force Evo (5 g/kg tefluthrin) mag met één toepassing aan 16 kg/ha tijdens het planten. Intercyp 0,8 GR granulaat (8 g/kg cypermethrin) zal niet meer toegelaten zijn vanaf 1 mei 2024.

Aaltjes. Tegen het aardappelcystenaaltje kies je best voor resistente rassen, eventueel in combinatie met een nematicide. Vandaag

hebben we de keuze uit volgende mogelijkheden. Vydate 10G (100 g/kg oxamyl) aan 10 kg/ha in rijenbehandeling, toegepast tijdens het zaaien of 20-60 kg/ha vóór het planten via granulaatstrooier. Tevens kan er worden voor Nemathorin 10G (100 g/kg oxamyl) (zaai) aan maximaal één toepassing per 48 maanden voor of tijdens het planten. Pas ook hier op voor het overschrijven van het residugehalte. Velum Prime (400 g/l fluopyram) kan ook als vloeibare toepassing aan een dosering van 625 l/ha. Je kan de toepassing van of drie dagen voor het poten uitvoeren. Na een volleveldbespuiting moet je het op een diepte van 10 tot 20 cm inwerken, daarnaast is ook een rijenbehandeling mogelijk. Tot slot is ook een bodemontsmetting mogelijk met producten op basis van metam-natrium. Dit mag enkel van 1 april tot 30 september en moet gebeuren 6 weken voor het zaaien/planten.

Rhizoctonia (lakschurft). Het is aanbevolen om tijdens het poten het pootgoed te behandelen met poederformulering met producten zoals Symphonie (60 g/kg flutolanil), Hanami Start (60 g/kg flutolanil) of vloeibare middelen zoals Monarch (460 g/l flutolanil), Maxim 100 FS (100 g/l fludioxonil) of Flim (38,5 g/l imazalil + 308 g/l flutolanil). Nog niet zo lang geleden kregen we er een extra actieve stof bij, penflufen, onder de naam Emesto. Echter verliezen deze producten al hun toelating vanaf 1 juni 2023. Daarnaast bestaat ook Proradix WP, op basis van pseudomonas bacteriën, die daarmee ook in de bioteelt is toegelaten. ■



Rhizoctonia op uitlopers van aardappelpootgoed.